

Ortadoğu Güncesi

21 Haziran – 20 Temmuz 2013

Günce No: 56

Hazırlayan:
Seval KÖK

21 Haziran 2013: Suriye yönetimi, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu, Suudi Arabistan, Katar ve Mısır'ı terörist olarak nitelendirdiği muhalifleri desteklemek ve "bölgedeki barış ve güven ortamını tehdit ettikleri" iddiasıyla BM'ye şikayet etti.

21 Haziran 2013: Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Süleyman, "Eğer Halep için savaşır ve daha fazla Hizbullah savaşçısı ölürse, bu daha fazla tansiyona sebep olacaktır. Bu Kusayr'da bitmeli ve Hizbullah eve dönmeli." dedi.

21 Haziran 2013: Suriyeli muhalif kaynaklar, önceki gün ülkenin güneyindeki Dera kenti civarındaki birkaç yerleşim yerinin Hizbullah destekli rejim güçlerine geçmesi sonrasında komşu Ürdün'e kaçmaya çalışan binlerce mülteciye sınırın karşı tarafından ateş açıldığını bildirdi.

21 Haziran 2013: İsrail, Türkmenistan'a büyükelçi atadı. İsrail yönetiminin atadığı Büyükelçi Shemi Tzur, Devlet Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov'a güven mektubunu sundu.

22 Haziran 2013: Katar'ın başkenti Doha'da gerçekleştirilen Suriye'nin Dostları toplantısına katılan ABD Dışişleri Bakan John Kerry, Suriye'de çözüm için iki tarafın da taviz vermesi gerektiğini söyledi.

22 Haziran 2013: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, ABD'nin Suriye krizinde çözüm için Cenevre'de yapılması planlanan uluslararası konferansa ya da silahlı muhalefete destek verme konusunda tercih yapması gerektiğini söyledi.

23 Haziran 2013: Afganistan Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Canan Musazai, Taliban'ın Katar'daki bürosunun ülkedeki barış görüşmelerine katkı sağlamak amacıyla açıldığını bildirdi.

24 Haziran 2013: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriye'deki muhalefeti silahlandırmanın, ülkede siyasi çözüme engel olacağını söyledi.

25 Haziran 2013: Irak Türkmen Cephesi Başkan Yardımcısı Ali Haşim Muhtaroglu, Tuzhurmatu'da düzenlenen intihar saldırısı sonucu hayatını kaybetti.

26 Haziran 2013: Katar'da 18 yıldır hüküm süren Emir Şeyh Hamad 'zamanı gelmişti' diyerek görevi oğlu Şeyh Tamim'e bıraktı.

27 Haziran 2013: Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Mihail Bogdanov, Suriye'de Rus Savunma Bakanlığı'na ait Tartus askeri deniz üssünde hiçbir Rus askerinin bulunmadığını açıkladı.

28 Haziran 2013: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Suriye krizinin çözümü için Cenevre'de toplanacak uluslararası konferans çalışmalarını ilgili Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nu telefonla arayarak bilgilendirdi. Rusya Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "Lavrov, Türk mevkidaşını üçlü görüşmenin sonuçları konusunda bilgilendirdi. Acil bir şekilde konferansın yapılması ve Suriye krizinin siyasi çözümünün desteklenmesi vurgulandı." İfadeleri kullanıldı.

28 Haziran 2013: Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari, "Irak'ın, Suriye'deki çatışmaların bir parçası olmadığını" açıkladı.

30 Haziran 2013: Irak Bölgesel Kürt Yönetimi Parlamento'suna sunulan Başkan Mesud Barzani'nin görev süresinin 2 yıl daha uzatılması önerisi kabul edildi. Muhalefet partileri tarafından tepkiyle karşılanan öneri ikinci oturumda onaylandı.

1 Temmuz 2013: ABD Başkanı Barack Obama, Mısır'da demokratik yöntemlerle iş başına gelmiş bir hükümetle muhatap olma siyaseti güttüklerini söyledi. Obama, Muhammed Mursi ve hükümetinin de demokratik gelişme konusunda daha fazla çalışması gerektiğinin açık olduğunu dile getirdi.

2 Temmuz 2013: Mısır'da yaşanan olayların ardından üst düzey yetkililerin istifaları devam ediyor. Dışişleri Bakanı Muhammed Kamel Amr'ın, Başbakanlık sözcüsü Dr. Alaa El Hadidi'nin, Dışişleri Bakan'ının ve Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin iki sözcüsünün istifa ettiğinin bildirilmesinin ardından Başbakanlık sözcüsü Dr. Alaa El Hadidi'nin de istifa ettiği bildirildi.

2 Temmuz 2013: Irak Cumhurbaşkanı Nuri Maliki, Moskova'da yaptığı açıklamada, Gazprom Neft'ten Kürt bölgesindeki çalışmalarını durdurmasını istedi.

2 Temmuz 2013: İran Cumhurbaşkanı Mahmut Ahmedinecad, Rusya'nın İran'a daha fazla nükleer santral yapması için görüşmelerin devam ettiğini, projenin uygulamaya başlaması için Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in kararı gerektiğini söyledi.

2 Temmuz 2013: Irak Başbakanı Nuri Maliki, Türkiye'de bulunan PKK terör örgütü üyelerinin sınırı geçerek ülkenin kuzeyine girmelerinin Irak'ın egemenliği açısından tehdit oluşturduğunu söyledi.

3 Temmuz 2013: Avrupa Birliği Dışişleri Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, Mısır'daki gelişmeleri yakından kaygıyla izlediklerini belirtti.

3 Temmuz 2013: ABD Başkanı Barack Obama, Mısır lideri Muhammed Mursi'yi telefonla arayarak sokakların sesini dinlemesi çağrısında bulundu.

3 Temmuz 2013: Mısır devlet ajansı, kurulacak geçiş hükümetinin ardından meclis ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılacağını açıkladı. Mısır Ordusu'nun, ultimatının dolmasının ardından açıklayacağını belirttiği siyasi yol haritasını sivillerin ilan edeceği belirtildi. Resmi haber ajansı MENA'ya göre yol haritasını, muhalif liderlerden Muhammed el Baradei, El Ezher Üniversitesi Şeyhi Ahmed Muhammed el Tayyip ve Kıpti Patriği 2. Tavadros duyuracak. Habere göre siyasi yol haritasında kısa geçiş döneminin ardından başkanlık ve parlamento seçimleri yapılacaktır. El Ahram gazetesinin haberine göre Mısır ordusu Mursi'ye 'Cumhurbaşkanı değilsin' dedi.

3 Temmuz 2013: Mısır'da yayın yapan devlet gazetesi El-Ahram, Devlet Başkanı Muhammed Mursi'nin ordu tarafından verilen muhtırada belirtilen süre sonunda görevi bırakacağını ya da görevden alınacağını belirtti.

3 Temmuz 2013: Dışişleri Bakanlığı, dün olduğu gibi bugün de Türkiye'nin, dost ve kardeş Mısır'ın yanında olmaya ve Mısır'ın siyasi istikrarına, birlik ve beraberliğine, ekonomik kalkınmasına destek vermeye devam edeceğini bildirdi.

3 Temmuz 2013: Esad rejimi, Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'ye istifa çağrısı yaptı. 3 Temmuz 2013: Filistin lideri Mahmud Abbas, Filistinlilerin Arap ülkelerinin içişlerine karışmamalarını istedi.

3 Temmuz 2013: Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin ulusal güvenlik danışmanı askeri bir ihtilalin gerçekleşmek üzere olduğunu ve ordu ve polis Mursi taraftarı göstericilere karşı şiddet uygulayacağını tahmin ettiklerini söyledi.

3 Temmuz 2013: Mısır'da devlete bağlı el Ahram gazetesi, anayasayı askıya alacak olan ordunun, 9 ay ile 1 sene içinde seçimlere gideceğini yazdı.

4 Temmuz 2013: Mısır Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi, ülkedeki son durumu tüm taraflarla oturup değerlendirmeye açık olduğunu söyledi.

4 Temmuz 2013: Mısır güvenlik güçleri yetkilileri, Müslüman Kardeşler'in lideri Muhammed Bedii'nin ülkenin kuzeyindeki sahil şehri Mersa Matruh'ta dün akşam tutuklandığını bildirdi.

4 Temmuz 2013: Almanya Dışişleri Bakanı Guido Westerwelle, Mısır'daki gelişmeleri 'demokrasi için bu ciddi bir gerileme' olarak nitelendirdi. Westerwelle, "Mısır ivedilikle tekrar anayasal düzene geri dönmelidir." dedi.

4 Temmuz 2013: Mısır'da askeri darbeyle indirilen Muhammed Mursi'nin yerine atanan Anayasa Mahkemesi Başkanı Adli Mansur, yemin ederek ülkenin Geçici Cumhurbaşkanı olarak göreve başladı.

4 Temmuz 2013: AB Dış Politika Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, Mısır'da tüm taraflardan demokratik sürece hızla dönmelerini istedi.

4 Temmuz 2013: Müslüman Kardeşler Yöneticisi Dr. Eşref Abdülgaffar, Mısır'daki askeri darbeyle ilişkin açıklamalarda bulundu. Darbenin genel olmadığını söyleyen Abdülgaffar, "Muhalefetin yaptığı bir devrim olabilir. Genel bir devrimden bahsedilmez. Biz her türlü şiddete karşıyız. Sokaklarda kalmaya devam edeceğiz. Bu ortamın geriye dönmesi için çalışacağız. Demokrasiden bahsediyorsak, askeri darbeyi kabul edemeyiz. Demokrasi dışı bir şey" dedi.

4 Temmuz 2013: Mısır'da gerçekleşen askeri darbeye Rusya'dan ilk resmi açıklama geldi. Rusya Dışişleri Bakanlığı, Mısır'da tüm siyasi gruplara itidalli olmalarını ve şiddete başvurmamalarını istedi.

4 Temmuz 2013: Yemin ederek Geçici Cumhurbaşkanı olan Adli Mansur, Mısır'ın Muhammed Mursi'nin istifasını talep eden sokak gösterileriyle "ihtişamlı devriminin yönünü düzelttiğini" söyledi.

4 Temmuz 2013: Avrupa Parlamentosu, Mısır'da iktidarın demokratik yollarla seçilmiş sivil idareye mümkün olduğu kadar kısa sürede devredilmesini istedi.

4 Temmuz 2013: Almanya Dışişleri Bakanı Guido Westerwelle, Mısır'daki gelişmeleri 'demokrasi için bu ciddi bir gerileme' olarak nitelendirdi. Westerwelle, "Mısır ivedilikle tekrar anayasal düzene geri dönmelidir." dedi.

5 Temmuz 2013: Irak Başbakanı Nuri el Maliki, Mısır'da darbeden sonra iş başına getirilen geçici Devlet Başkanı Adli Mansur'a tebrik mesajı gönderdi. Maliki, Mısır halkını barışa ve hoşgörüyeye davet etti.

5 Temmuz 2013: Mısır'daki askeri müdahaleyi 'darbe' olarak nitelendirmekten kaçınan AB Komisyonu, darbeyi meşru gösteren ifadeler de kullandı.

5 Temmuz 2013: Mısır'da Müslüman Kardeşler'in lideri Muhammed Bedii, başkent Kahire'de devrim karşıtı gösteri yapılan alana geldi. Bedii, göstericilere yönelik yaptığı konuşma-

da askerlere seslenerek, Muhammed Mursi'nin yenide göreve geri gelmesi durumunda diğer konuların müzakere edilebileceğini söyledi.

6 Temmuz 2013: Mısır ordusu, başkent Kahire'de karşı görüşlü göstericiler arasında çıkan çatışmaları durdurmak için olaylara müdahale edeceğini açıkladı.

6 Temmuz 2013: Mısır'da ordunun geçici olarak devlet başkanlığına getirdiği Adli Mansur, İttihadiye başkanlık sarayında mesaiye başladı.

7 Temmuz 2013: Suriye Muhalif ve Devrimci Güçler Milli Koalisyonu (SMDK) başkanlığına Ahmet el Carba seçildi.

7 Temmuz 2013: Irak Bölgesel Kürt Yönetimi Başkanı Mesud Barzani'nin beklenen Bağdat ziyareti gerçekleşti. Barzani ve beraberindeki heyet Bağdat havaalanında Irak Başbakan Yardımcısı Roj Nuri Shawes ve Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari tarafından karşılandı.

7 Temmuz 2013: Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Mısır'ın iç savaşın eşiğinde olduğunu belirterek uyarıda bulundu.

8 Temmuz 2013: Mısırlı politikacı Muhammed El Baradei, Mısır'ın "acil uzlaşmaya ihtiyacı" olduğunu söyledi.

8 Temmuz 2013: Mısır'da Müslüman Kardeşler'in lideri Muhammed Bedii, Genelkurmay Başkanı Abdülfettah El Sisi'nin ülkeyi Suriye'nin durumu ile aynı kadere sürüklemek istediğini söyledi.

8 Temmuz 2013: Mısır'da ordunun sabah namazı için toplanan halka ateş açması sonucu 42 kişinin öldüğü olaylar için açıklama yapan İçişleri Bakanlığı Sözcüsü Tugay Hani Abd El Latif, ordunun vatanın düşmanlarını öldürdüğünü söyledi.

9 Temmuz 2013: Suriyeli muhaliflerin yeni lideri Ahmed Carba, Şam yönetimine Ramazan ayı boyunca ateşkes ilan edilmesi teklifinde bulundu.

9 Temmuz 2013: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Suriye Ulusal Koalisyonu Başkanı Ahmet Assi Jarba'yı Dışişleri Bakanlığı Konutu'nda kabul etti. Görüşmede kısa bir açıklama yapan Davutoğlu, "İnşallah bu Ramazan, Suriyeli kardeşlerimizin acı ve ızdırıp çektikleri son Ramazan olur, en kısa zamanda Ramazan'ın da bereketiyle Suriyeli kardeşlerimiz arasında birlik beraberlik hakim olur. Halkın talepleri, sizlerin talepleri doğrultusunda gerekli siyasi değişim gerçekleşir ve bütün Suriye'de barış egemen olur." dedi.

9 Temmuz 2013: Mısır'da yaşanan şiddet olaylarına yönelik Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Ban Ki-mun adına yapılan açıklamada, "Genel Sekreter, Mısır'da siyasi krizin yol açtığı şiddetin artarak devam etmesinden ciddi endişe duymaktadır" denildi.

9 Temmuz 2013: Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Mısır'da istikrar ve sükuneti sağlayacak, sonrasında da ülkede özgür bir ortamda Cumhurbaşkanlığı seçimlerine gidilmesine imkan verecek tüm çabaları desteklediklerini söyledi.

10 Temmuz 2013: Rusya'nın BM Daimi Temsilcisi Vitali Çurkin, Suriyeli muhaliflerin Mart ayında Halep'te yapılan saldırıda sarin gazı kullanmış olabileceklerini iddia etti. Çurkin, Rus uzmanların toprak örneklerini inceleyerek hazırladıkları raporu BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon'a sunduğunu söyledi.

10 Temmuz 2013: Irak Bölgesel Kürt Yönetimi (IBKY) Başkanı Mesud Barzani, Selahattin kasabasında Suriye'deki Kürt gruplarla bir araya geldi. Toplantıda Suriye'deki son gelişmeler ve Kürtlerin durumu masaya yatırıldı.

11 Temmuz 2013: Rusya'nın BM Daimi Temsilcisi Vitali Çurkin, Suriyeli muhaliflerin mart ayında Halep'te yapılan saldırıda sarin gazı kullanmış olabileceklerini iddia etti.

11 Temmuz 2013: Mısır'da geçtiğimiz hafta darbe ile iktidara gelen geçiş yönetimi, Müslüman Kardeşler lideri Muhammed Bedii için tutuklama kararı çıkardı.

13 Temmuz 2013: Mısır'da yaşanan askerî darbeyi kınamayan ABD, devrik Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin serbest bırakılması gerektiğini açıkladı.

14 Temmuz 2013: Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari, Suudi Şarkul Avsat gazetesine verdiği demeçte İran'ın Suriye'ye yaptığı silah yardımlarını teyit etti. 'Engel olamıyoruz' dedi.

14 Temmuz 2013: İhvan Genel Sekreteri İbrahim Münir, Mısır askeri darbesinden sonraki gelişmeleri değerlendirdi. Genel Sekreter Münir, "Amerika Mısır'da iki yüzlü oynadı. Batı ve Amerika müdahaleyi askeri darbe olarak görmediği için mahcup durumda." dedi.

15 Temmuz 2013: İngiliz Reuters haber ajansı, Pakistan Taliban'ının Suriye'de devam eden iç savaşta Esad ordusuna karşı savaşan muhalif gruplara destek olmak üzere bu ülkeye adam gönderdiğini iddia etti.

15 Temmuz 2013: Mısır Cemaat-i İslami liderlerinden Nacih İbrahim, Mısır'daki İslami hareketin deneyim ve tecrübesi sayesinde Cezayir örneğinde olduğu gibi şiddete başvurmayacağını, aksine Erbakan - Erdoğan örneğinde somutlaşan Türk modelini benimseyeceği öngörüsünde bulundu.

16 Temmuz 2013: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, İsrail uçaklarının Suriye'de bir hedefi vururken Türk hava üssünü kullandığı yönündeki haberleri kesin bir dille yalanladı.

16 Temmuz 2013: Mısır'daki Müslüman Kardeşler hareketinin önde gelen isimlerinden Safvet Hegazi, devrimin ardından gelen demokrasiye sahip çıktıklarını söyledi. Hegazi ayrıca, şiddete şiddetle karşılık vermeyeceklerini söyledi.

17 Temmuz 2013: Suriye'nin BM Daimi Temsilcisi Beşşar Caferi, muhalifleri 'terörist' olarak niteleyerek, bazı ülkelerin verdiği bu destek sebebiyle pişman olacağını söyledi. Caferi, "Terör, teröristleri destekleyen ve koruyan ülkelere uzanacak." dedi.

17 Temmuz 2013: AB Dış Politika Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, darbeye iktidardan uzaklaştırılan Müslüman Kardeşler'in üst düzey yöneticileri ile Kahire'de bir araya geldi. Görüşmeye, darbeden sonraki yönetimin görevden aldığı Başbakan Hişam Kandil ve hareketin önde gelen üyelerinden Amr Darrag katıldı. Görüşmenin ardından açıklama yapan Darrag, AB'nin Mısır'daki krizin çözülmesi için yeni bir teklif getirmediğini söyledi. Hayal kırıklığı yaşayıp yaşamadıklarının sorulması üzerine Darrag, "Kimse-den destek beklemiyoruz. Sadece kendimize bel bağlamış durumdayız." dedi.

18 Temmuz 2013: Birleşmiş Milletler'in (BM) Irak elçisi Martin Kobler, dün yaptığı konuşmada Ortadoğu için şu şekilde konuştu: "Suriye ve Irak'ta çatışma bölgeleri birleşiyor." Birbirini hedef alan, ayrıca Suriye'de de karşıt taraflarda birbirleriyle çatışan Iraklıların arttığını söyleyen diplomat, "Bu iki ülke birbiriyle alakalı. Irak, Sünni ve Şii dünya için kırılma noktası ve pek tabii Suriye'de olan biten her şeyin Irak siyasi sah-

nesine de yan etkileri var." ifadelerini kullandı. Bu çatışmalarda ne kadar Iraklının hayatını kaybettiği konusunda bir sayı vermeyen elçi, "Acilen müdahale edilmezse durum kolaylıkla kontrolden çıkabilir." dedi.

19 Temmuz 2013: İran'dan Türkiye'ye tehdit gibi Mısır uyarısı geldi. İran Meclisi Milli Güvenlik ve Dış Politika Komisyonu Sözcüsü Hüseyin Nakavi Hüseyini, "Ankara, Mursi'yi destekliyor ama bu tavır devam ederse Türkiye krizle karşılaşacaktır." dedi.

19 Temmuz 2013: Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Ankara'da, Mısır Büyükelçisi Abderahman Salaheldin'i kabul etti.

20 Temmuz 2013: Suriye yönetimi, ülkenin güneyindeki Deyr Ez Zor şehri kırsalında Türkiye'ye kaçırılmak istenen çok miktarda ham petrolün imha edildiğini duyurdu. Açıklamada Türkiye'ye ham petrol taşınmasında kullanılan tankerlerin de kullanılamaz hale getirildiği belirtildi.

- Silaha doğrudan başvurmadan devirdiler iyi de buna darbe demeden nasıl bir açıklama yapacağız?
- Demokrasi silahına sarılın!